

Sygn. akt III Ca 1701/15, III Ca 1702/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Agnieszka Wołoch

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o odszkodowanie

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 30 kwietnia 2015 r., sygn. akt II C 213/13

1. z apelacji pozwanej uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 3 oraz w punkcie 1 w części zasądzającej od pozwanej na rzecz powoda świadczenia pieniężne przewyższające kwotę 456,47 zł (czteryście pięćdziesiąt sześć złotych czterdzieści siedem groszy), ustawowe odsetki od tej kwoty od dnia 13 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Rybniku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego;

2. oddala apelację pozwanej w pozostałej części;

3. oddala apelację powoda.

SSR (del.) Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 1701/15

III Ca 1702/15

UZASADNIENIE

Powód T. S. żądał zasądzenia na jego rzecz od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 1 422,02 zł

z ustawowymi odsetkami od dnia 13 12 2012r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdził, że w dniu 9 11 2012r. miał miejsce wypadek drogowy, w którym został uszkodzony samochód R. (...) stanowiący własność M. W. (1) oraz M. W. (2). Sprawca wypadku był ubezpieczony w pozwanym zakładzie ubezpieczeń, który uznał swą odpowiedzialność za szkody powstałe w następstwie wypadku i z tego tytułu wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie w łącznej wysokości 5 531,34, w tym: 3 089,79 z tytułu szkody w pojeździe, 2 220,15 zł tytułem najmu pojazdu zastępczego i 221,40 zł z tytułu opłaty part kinowej. Na dochodzoną pozew kwotę składają się: odszkodowanie za naprawę samochodu, koszt wypożyczenia samochodu zastępczego, opłata parkingowa, koszt badania technicznego.

Pozwana (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu.

Zarzucała, że wypłacone odszkodowanie jest całkowicie wystarczające oraz ekonomicznie uzasadnione do skutecznej naprawy pojazdu przy zastosowaniu cen części oryginalnych oraz amortyzacji w wysokości 60%, a także przy uwzględnieniu wieku uszkodzonego pojazdu - 9 lat. Także stawka za roboczogodzinę oraz koszty wynajmu samochodu są zawyżone.

W toku postępowania powód w piśmie procesowym z dnia 23 06 2014r. rozszerzył powództwo o kwotę 1 066,06 zł.

Sąd Rejonowy w Rybniku w wyroku z dnia 30 04 2015r. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1 522,53 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 12 2012r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia, stwierdził, iż poza sporem była kwestia odpowiedzialności pozwanej za szkody powstałe w następstwie przedmiotowego wypadku drogowego i zagadnieniem spornym pomiędzy stronami pozostawała tylko wysokość odszkodowania. Nie dopatrywał się podstaw do kwestionowania wiarygodności informacji zawartych w opinii biegłego sądowego i zasądził różnicę pomiędzy wypłaconym przez pozwanego odszkodowaniem, a wysokością odszkodowania obliczoną przez biegłego, uznając przy tym słuszność wyliczenia cen naprawy przy użyciu części oryginalnych i części typu Q. Ponadto uznał zasadność korzystania przez powoda z samochodu zastępczego przez 19 dni, przyjmując, iż stawka za wynajem żądana przez powoda jest zbyt wygórowana, zatem powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu. Nie podlegało uwzględnieniu żądanie powoda o zapłatę dodatkowej kwoty za postój samochodu ponad kwotę już wypłaconą. Uwzględnił jako udowodnione żądanie zasądzenia kosztów badania technicznego.

O odsetkach za opóźnienie się pozwanej w zapłacie zasądzonego odszkodowania orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c., a o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo je rozdzielając.

Orzeczenie zaskarżył powód T. S. oraz pozwana (...) Spółka Akcyjna w W..

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo w kwocie 817,95zł oraz wnosił o zmianę wyroku i zasądzenie na jego rzecz od pozwanej łącznie 2 340,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 12 2012r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu bądź o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Zarzucił, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe i materialne tj. regulacje:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę materiału dowodowego sprawy, a szczególności poprzez uznanie, że koszty wypożyczenia auta zastępczego pomimo ich udokumentowania fakturą należy rozliczać według sztucznie określonych średnich stawek rynkowych oraz błędne uznanie, że pojazd marki O. (...) należy do autosegmentu A – w sytuacji gdy jest to typowy pojazd klasy B.

- art. 363 § 1 k.c. poprzez uznanie, iż w sytuacji jeżeli poszkodowany dokonał wyboru sposobu naprawienia szkody (wypożyczył konkretny samochód zastępczy z wypożyczalni pojazdów) to jego roszczenie ogranicza się wyłącznie do prawa refundacji tej usługi według średnich stawek rynkowych a nie ma on prawa domagać się zwrotu kosztów faktycznie poniesionych.
- art. 415 w zw. z art. 822 k.c. poprzez uznanie, że pozwany ubezpieczyciel nie jest obowiązany do pokrycia szkody poniesionej przez stronę powodową w pełnej jej wysokości i w wymiarze wynikającym z klasy wypożyczonego pojazdu,
- art. 6 k.c. poprzez uznanie, że to na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia, że przedstawione przez niego faktury do pozwanego zakładu ubezpieczeń zawierając ceny, które pozwany zaakceptuje, a których wysokość będzie odpowiadała tak zwanym „średnim cenom rynkowym”, których wysokość nie jest nigdzie określona, a nawet sposób ich ustalenia je jest w żaden sposób sformalizowany.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi nieuznana przez Sąd część należności za wypożyczenie pojazdu zastępczego.

Pozwana zaskarżyła rozstrzygnięcia zawarte: w punkcie 1 w części zasądzającej powództwo ponad kwotę 396,47zł oraz w punkcie 3.

W apelacji wносиła o zmianę wyroku poprzez zasądzenie na rzecz powoda kwoty 396,47 zł, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania.

Zarzuciła, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe i materialne tj. regulacje:

- art. 193 § 3 k.p.c. przez przyjęcie, że powód skutecznie rozszerzył żądanie pozwu ponad kwotę 1 422,02 zł,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną zebraną ocenę materiału dowodowego polegającą na zasądzeniu wyższej kwoty niż wynikającej z faktury za naprawę uszkodzonego pojazdu poszkodowanych,
- art. 100 k.p.c. w zw. z § 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

w sprawie opłat radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego ustanowionego

z urzędu przez przyjęcie, że powodowi należą się koszty zastępstwa radcowskiego w wysokości 600 zł,

- art. 361 k.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że kwota ponad 396,47 tytułem naprawy samochodu pozostaje w związku przyczynowym ze zdarzeniem z dnia 9 11 2012 r. i została wykazana przez powoda,
- art. 481 k.c. przez zasądzenie ustawowych odsetek od kwoty 1 126,06 zł od dnia 13 12 2012 r. w sytuacji kiedy powód nie rozszerzył skutecznie powództwa.

Ponadto zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez wadliwe sporządzenie uzasadnienia skutkujące błędnym wyliczeniem odszkodowania.

W odpowiedzi na apelację **powód T. S.** wnosił o oddalenie apelacji pozwanej oraz zasądzenie na jego rzecz od pozwanej zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd odwoławczy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powoda przyjmując, że mają one źródło w łączących pozwaną ze sprawcą wypadku drogowego umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów

mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów oraz w reżimie odpowiedzialności deliktowej za szkodę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia w znacznej części dotyczą okoliczności bezspornych pomiędzy stronami, a w pozostałym zakresie mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych

w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

Powód zarzucając w apelacji naruszenia przy ferowaniu zaskarżonego wyroku regulacji art. 233 § 1 k.p.c. w istocie kwestionuje ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego (przyjęcia przy ustalaniu wysokości odszkodowania średnich stawek wypożyczenia samochodów zastępczych zamiast faktycznie poniesionych przez pozwanego kosztów jego wynajmu).

Zatem zarzut ten tylko werbalnie odnosi się do skonstruowanej przez Sąd pierwszej instancji podstawy faktycznej orzeczenia i jako taki nie ma on wpływu na powyższą ocenę.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Odpowiedzialność pozwanej za skutki przedmiotowego wypadku drogowego nie była negowana w toku postępowania.

Ma ona źródło w regulacji 415 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c. i postanowieniach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów zawartej przez pozwaną ze sprawcą wypadków drogowego oraz w regulacji art. 822 § 4 k.c. uprawniającej powoda do dochodzenia roszczeń bezpośrednio od pozwanego zakładu ubezpieczeń.

Na zasadach ogólnych rodzi ona po stronie pozwanej obowiązek zapłaty poszkodowanym w przedmiotowym wypadku drogowym odszkodowania za wynikłą

w jego następstwie szkodę.

Jej zakres wyznacza regulacja art. 361 § 1 k.c. zgodnie z którą pozwana jest zobowiązana do zrekompensowania im szkody (w rozumieniu art. 361 § 2 k.c.), będącej normalnym następstwem zdarzenia, z których ona wynikła.

W granicach tych mieści się między innymi szkoda jaka powstała w majątku poszkodowanego w wyniku poniesionych przez niego kosztów wynajmu samochodu zastępczego.

Wbrew temu co podnosi apelacja powoda zakres szkody podlegającej zrekompensowaniu nie wyznaczają faktycznie poniesione przez poszkodowanego koszty jej usunięcia, lecz koszty celowe i ekonomicznie uzasadnione według cen obowiązujących na lokalnym rynku (tak między innymi w konkluzji uchwały SN z dnia 13 06 2003r. III CZP 32/03) tj. takie jakie w okolicznościach sprawy poszkodowany zmuszony byłby z tego tytułu ponieść, a Sąd pierwszej instancji ustalając jej zakres prawidłowo przyjął – za opinią biegłego – że wypożyczony poszkodowanym samochód marki (...) zalicza się do samochodów „segmentu A” i przyjął wyliczoną przez biegłego jej wartość.

Czyni to apelacje powoda w całości bezzasadną w rozumieniu regulacji

art. 385 k.p.c., co z mocy tej regulacji prowadziło do jej oddalenia.

Apelacja pozwanej trafnie zarzuca, iż przy rozpoznaniu sprawy naruszono regulację art. 132 § 1 k.p.c.

Rozszerzenie powództwa stanowo istocie w tej części wniesienie „nowego pozwu”, wobec czego powinny one spełniać wymogi formalne stawiane pozwom

w regulacji art. 187 k.p.c. i pobiera się od nich należną opłatę

Otrzymują one bieg po usunięciu ewentualnych braków formalnych

oraz po uiszczeniu należnej od nich opłaty i dopiero ich prawidłowe doręczenie prowadzi - w rozszerzonej części powództwa - do zawisłości sprawy (art. 192 k.p.c.).

Z tej przyczyny jakkolwiek nie zostały one wprost wymienione w regulacji art. 132 § 1¹ k.p.c. należy przyjąć, iż nie są one objęte regulacją 132 § 1 k.p.c.,

gdyż ta dotyczy wyłącznie pism „składanych w toku sprawy”, czyli wtedy, gdy spór już zawisł, a nie w celu wywołania tego skutku (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach - V Wydział Cywilny z 2013-01-18, V ACa 673/12)

Dlatego doręczenie pełnomocnikowi pozwanej przez pełnomocnika powoda

- z pominięciem Sądu rozpoznającego sprawę - odpisu pisma procesowego z dnia 23 06 2014r. zawierającego rozszerzenia powództwa było bezskuteczne, wobec czego w tej części powództwa nie doprowadziło do zawisłości sprawy, w konsekwencji czego orzeczenie Sądu pierwszej instancji o merytorycznej zasadności tej części powództwa było przedwczesne.

Sąd Rejonowy w zaskarżonym przez pozwaną rozstrzygnięciu zasadzającym powództwo zasądził łącznie kwotę 1.522,53zł na którą składały się należności

z tytułu kosztów naprawy samochodu w kwocie 1.462,53zł oraz poniesione koszty badania technicznego samochodu w wysokości 60zł (uznano je za uzasadnione

oraz należycie udokumentowane).

Pozwana w apelacji formalnie zaskarżyła wyroku w części zasądzającej świadczenia główne ponad kwotę 396,47zł i ustawowe odsetki zasądzone od należności przewyższającej te kwotę.

W zaskarżonym zakresie formalnie zaskarżono zatem także nie-kwestionowane przez pozwaną - co do jego merytorycznej prawidłowości – prawidłowe rozstrzygnięcie zasądzające kwotę 60zł z tytułu poniesionych przez powoda kosztów badania technicznego samochodu.

Dlatego w tej części apelacja pozwanej była bezzasadna i w tym zakresie ją oddalono, a w pozostałej części – z podanych powyżej powodów – jako uzasadnioną ją uwzględniono i uchylono zaskarżony wyrok i przekazano sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania

Reasumując z podanych powyżej względów orzeczono jak w sentencji, uchylając zaskarżony wyrok części w oparciu o regulację art. 386 § 4 k.p.c.

i przekazując sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,

a w pozostałym zakresie apelację pozwanej oraz w całości apelację powoda jako bezzasadne oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę weźmie pod uwagę, iż zakresem jego rozpoznania i ewentualnego rozstrzygnięcia objęte jest jedynie zgłoszone w piśmie procesowym powoda z dnia 23 06 2014r. rozszerzone powództwo o zapłatę kwoty 1066,06zł.

W celu nadania w tej części prawidłowego biegu sprawie wezwie powoda do usunięcia - pod rygorem zawieszenia postępowania w oparciu o regulację art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. -

do usunięcia braków formalnych tego pisma przez złożenie jego odpisu, a następnie
w przypadku ich usunięcia formalnie doręczy odpis tego pisma pozwanej i ponownie rozpozna w tym zakresie sprawę.
SSR (del.) Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek